

FESTİVAL KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Festival

Nurdan ULUDAĞ

Zonguldak Bùlent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

nurdis-212@hotmail.com

Orcid ID: 0000-0002-7557-1516

Doç. Dr. Hasan KÖŞKER

Zonguldak Bùlent Ecevit Üniversitesi, Karadeniz Ereğli Turizm Fakùltesi

hasankosker@yahoo.com

Orcid ID: 0000-0003-0662-8301

Öz

Bu araştırmanın amacı festival konulu lisansüstü tezleri çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik olarak incelemek ve literatüre katkı sağlamaktır. Araştırma verileri Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından faydalanılarak elde edilmiştir. Festival anahtar kelimesi kullanılarak gerçekleştirilen araştırmada 2001-2021 yılları arasında yapılmış 175 teze ulaşılabilmektedir. Konuyla doğrudan ilgisi olmayan 9 tez değerlendirme dışı tutulmuş; 140'ı yüksek lisans, 26'sı doktora tezi olmak üzere toplam 166 tez araştırma kapsamında değerlendirilmiştir. Bu tezler türü, yayınlandığı yıl, danışman ünvanı, hazırlandığı üniversite, enstitüsü, ana bilim dalı, konusu, yazıldığı dil, kullanılan anahtar kelimeler ve araştırma yöntemine göre incelenerek yorumlanmıştır. İncelenen tezlerin %84,3'ü Türkçe, %15,7'si İngilizce yazılmıştır. Bulgular tez sayısının son yıllarda arttığını, en fazla çalışmanın 2019 (%17,4) yılında gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Tezler 61 üniversite, 7 enstitü ve 63 ana bilim dalı çatısı altında gerçekleştirilmiştir. En fazla çalışma gerçekleştiren enstitüler; Sosyal Bilimler (%80,2), Lisansüstü Eğitim Bilimleri (%6) ve Fen Bilimleri (%5,4) olmuş, en fazla çalışma yapan ana bilim dalları ise; Turizm İşletmeciliği (%15,6) ile Radyo, Televizyon ve Sinema (%8,4) olmuştur.

Anahtar kelimeler: Festival, Etkinlik, Bibliyometrik Analiz, Lisansüstü Tezler.

Abstract

The purpose of this research was conducted in order to determine the bibliometric characteristics of graduate theses on the festival in the framework of various variables and contribute to the literature. The research data were obtained from the Higher Education Council National Thesis Center database. In the research conducted using the festival keyword, 175 thesis made between 2001 and 2021 were reached. 9 dissertations that are not related to the subject were excluded from evaluation; 140 were examined in

the scope of research of 166 dissertations including master's degree and 26 doctoral dissertations. This type of theses was interpreted by examining the year of publication, title of advisor, university where it was prepared, institute, department, subject, keywords used and research method. The findings show that the number of dissertations has increased in recent years and the most studies were carried out in 2019 (17.4%). Theses were carried out under the umbrella of 61 universities, 7 institutes and 63 departments. The most studied institutes were Social Sciences (80.2%), Graduate Educational Sciences (6%) and Science Sciences (5.4%), while the most studied departments were Tourism Management (15.6%) and Radio, Television and Cinema (8.4%).

Keywords: Festival, Event, Bibliometric Analysis, Graduate Theses.

Giriş

Festivaller ve kutlamalar sosyal etkinlikler kapsamında insanlık tarihi kadar eskiye dayanmaktadır. Her toplumun, kendilerine özgü gelenekleşmiş, belirli zamanlarda ve destinasyonlarda gerçekleştirdiği festivaller, karnavallar ve şenlikler gibi özel kutlama etkinlikleri bulunmaktadır. Festivaller yılın belirli günlerinde gerçekleşmekte olup ziyaretçilerine sosyokültürel, ekonomik ve duygusal deneyimleri yaşama fırsatı sunmaktadır (Akoğlan Kozak ve Bahçe, 2012: 159). Festivaller; kişilerin eğlenme, yeni deneyimler kazanma, farklı duygular hissetme ve farklı kültürler tanıma amacıyla günlük hayatlarının dışında katıldığı faaliyetlerden oluşmaktadır (Tuna ve Aknar, 2018: 266). Festivaller, kişisel ve ortak kimliğin bir parçası olarak toplumsal, kültürel ve kişiler arasında bağları güçlendirmektedir (Goldblatt, 1997: 7). Bu yönüyle festivaller, toplumsal değerleri de canlı tutan etkinliklerdendir (Chacko ve Schaffer, 1993). Festivaller bölgedeki yerel halkın ve ziyaretçilerinin sosyal, kültürel ve rekreatif (boş zaman etkinlikleri) anlamda güzel vakit geçirmesine, sosyalleşmesine ve kendilerini tamamlamasına katkısı bulunmaktadır. Diğer taraftan destinasyonun tanıtımına ve orada festival süresince turizmin canlanmasını sağlamaktadır (Fredline, Jago ve Deery, 2003; Bowding vd., 2006). Bazı kaynaklar festival süresinde oluşan ziyaretçi hareketliliğini festival turizmi kavramı ile ifade etmektedir. Festival turizmi ile bir festival etkinliği süresince katılımcıların festival alanını ziyaret etmesi, destinasyonun bilinirliğini arttırması, meydana gelen ticari bir hareketliğin yerel anlamda ekonomiyi canlandırıp destinasyonun gelişimine katkı sağlanması anlatılmak istenmektedir (Kömürcü 2013: 29). Festivaller düzenledikleri destinasyona ve ziyaretçilerine fayda sağlayan organizasyonlar olup destinasyonun rekabet gücünü de artıran bir etkinliktir (Akgöl ve Ayazlar, 2021).

Bir yerde gerçekleştirilen etkinlik ve festivaller, o yerde yaşayan halk için bir çekim unsuru olduğu gibi destinasyon dışında başka yerlerde yaşayan insanlar için de cazibe noktası olabilmektedir. Bu yönüyle festivaller yerel ekonominin ve turizmin gelişmesine yardımcı olan önemli etkinlikler olduğu söylenebilir (Yemenoğlu, Dalgın ve Çeken, 2013: 17). Festivallerin turistik cazibesinden dolayı destinasyon tanıtım ve pazarlamasındaki önemi büyüktür. Son yıllarda gerek uluslararası gerekse ulusal turizmin canlanması ve gelişmesi için festivaller bir araç olarak kullanılabilir (Sert, 2017: 189). Festivallerin turistik cazibesinin yanı sıra düzenlenme amaçları genellikle yerel kültürü

koruma ve sürdürmek, tanıtım, modernleşmek, rekreasyon aktivitesi oluşturmak ve yerel halka istihdam sağlayarak yerel düzeyde turizmin gelişmesine katkıda bulunmaktır (Küçük, 2012: 79). Litvin ve Fetter (2006), festivallerin düzenlendiği destinasyonlarda altyapının ve üstyapının iyileştirilmesi, turizm türlerinin artması, destinasyon cazibesinin ve tanınırlığının artması, yörede yeni gelişimleri teşvik etmesi ve destinasyon imajını kuvvetlendirilmesi gibi doğal sonuçlarının olduğunu belirtmektedir. Festivallerin etkileri göz önüne alındığında ulusal festival ve uluslararası festivallerin artarak devam edeceği öngörülmektedir.

Son yıllarda festival kavramı, ulusal ve uluslararası literatürde araştırmacıların üzerinde çalıştığı bir konu olarak ön plana çıkmaktadır. Festival kavramını değişik açılardan ele alan araştırmalar bulunmaktadır. Ancak festival kavramını bibliyometrik açıdan ele alan araştırma sayısı oldukça sınırlıdır. Bu çalışmada festival anahtar kelimesi kullanılarak ulaşılan tüm lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılmıştır.

Literatür İncelemesi

Bibliyometri ilk olarak 1969 yılında Pritchard tarafından kavramsal bir terim olarak kullanılmış olup, istatistiki ve matematiksel yöntemlerin kitaplara ve diğer haberleşme araçlarına tatbikî olarak tanımlanmaktadır (Cunill vd., 2019). Diodato (1994) bibliyometriyi, bilimsel verimliliğin nicel olarak araştırılmasını sağlayan ve bilimsel incelemelerin çözümlenmesinde uygulanabilen bir teknik olarak açıklamaktadır. Bibliyometrik analizler belirli bir bilimsel alanda yapılan çalışmaları belirli kriterler kapsamında bir bütün hâlinde inceleyerek elde edilen verileri niceliksel olarak sunmakta, alanla ilgili ilerleme sürecinin fotoğrafını çekmek suretiyle akademik alana katkıda bulunmakta ve gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutabilmektedir (Okubo, 1997; Sünnetçioğlu vd., 2017). Pritchard (1969)'a göre bibliyometrinin amacı iletişim sürecini kolaylaştırarak alanında yazılı olan bilimsel çalışmaları, sistematik bir şekilde düzenleyerek daha anlaşılır bir şekilde sunmaktır.

Bibliyometrik çalışmalar 1970'lerden başlayarak ilk olarak iletişim, bilgisayar, ekonomi, eğitim ve psikoloji alanında yaygın olarak kullanılmıştır. Daha sonra sosyoloji, tarih, kütüphane iletişim biliminin alt disiplinleri ve diğer sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda ilerleyen zaman içinde sosyal bilimlerin bir alt disiplini olan turizm alanında da bibliyometrik çalışmalara sıklıkla rastlanmaktadır (Köşker, 2020). Bu çalışmalarda bildiri, makale ve tezler bazen tek tek bazen de bir bütün hâlinde ele alınmıştır. Turizm alanında yapılan en kapsamlı bibliyometrik araştırma, McKercher (2007) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, uluslararası olarak tanınan 25 turizm dergisindeki 3153 makaleyi değişik parametreler kapsamında incelemiş ve bibliyografik incelemeler konusunda önemli bir çığır açmıştır.

Türkiye'de turizm alanındaki bibliyometrik çalışmalara 1990'dan sonraki yıllarda rastlanmaktadır (Evren ve Kozak, 2012). Turizm alanında lisansüstü tezlere yönelik bibliyometrik araştırmalar kapsamında değişik konuların ele alındığı görülmektedir. Kozak (1996), 1952-1995 yılları arasında hazırlanmış olan uzmanlık, lisans ve doktora tezlerinin yanı sıra doçentlik ve profesörlük takdim çalışmalarının tamamını bibliyografik yönden incelemiştir. Kozak (2001), diğer bir araştırmasında 1972-1998

yılları arasında turizm pazarlamasıyla ilgili yazılmış olan tezleri bibliyometrik açıdan değerlendirmiştir. Güçlü Nergiz (2014), 1990-2013 turizm kapsamında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerini bibliyometrik yönden incelemiştir.

Türkiye’de turizm alanında lisansüstü tezlerin ele alındığı çalışmalar; turizm (Turan, 2014; Tayfun vd., 2016; Tekin, 2016), engelli turizmi (Cevizkaya, İlsay ve Avcıkurt, 2014), turizm ve gastronomi (Sünnetçioğlu vd., 2017), ekoturizm (Gökkaya, Acar ve Yıldırım, 2017), sürdürülebilir turizm (Güdü Demirbulat ve Tetik Dinç, 2017), kırsal turizm (Gül ve Gül, 2018), tarım turizmi (Akkaşoğlu vd., 2019), turizm ve destinasyon (Aydın ve Aksöz, 2019), sağlık turizmi (Canik ve Güneren Özdemir, 2019), inanç turizmi (Özçoban, 2020), turizm rehberliği, (Alımanoğlu ve Çolakoğlu, 2021), turizm pazarlaması (Bişkin ve Pektaş, 2021) gibi konularda yapılmıştır.

Cevizkaya vd., (2014), 2000-2013 yılları arasında turizm literatüründe engellilerle ilgili 515’i yüksek lisans ve 88’i doktora tezlerinden oluşan 603 tezi araştırma kapsamına değerlendirmişlerdir. Çalışma bulgularına göre lisansüstü tezlere en fazla katkıda bulunan enstitüler; 196 tez ile sosyal bilimler, 158 tez ile eğitim bilimleri enstitüleri olmuştur. Bu tezler farklı üniversitelerin çatısı altında üretilmekle birlikte en fazla tez Gazi ve Marmara Üniversiteleri tarafından üretilmiştir. Konu açısından bakıldığında ise en fazla eğitim-öğretim, spor ve psikoloji alanlarında tezlerin yazıldığı turizm alanında yazılan tezlerin yetersiz olduğu anlaşılmaktadır.

Sünnetçioğlu vd., (2017), çalışmalarında turizm alanında yazılan gastronomi konulu 33 tezi değerlendirmişlerdir. Çalışmada turizm alanında yazılan bu tezlerin genellikle yüksek lisans tezi olduğu ve pazarlama bağlantılı konularda yazıldığı tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre 1987- 2009 yılları arasında yazılan tez sayısında durağan bir sürecin olduğu, 2014’ten itibaren bu konudaki tezlerde artış olduğu tespit edilmiştir.

Gökkaya vd., (2017), ekoturizm konusunda 2000-2017 yılları arasında yazılan lisansüstü tezler üzerine bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Bu kapsamda 58’i yüksek lisans, 15’i de doktora tezi olmak üzere 73 tezin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre 166 tezdten 140’ının (%84,35) Türkçe, 26’sının (%15,65) ise İngilizce yazıldığı görülmektedir. Diğer taraftan bu tezler 24 üniversitenin farklı enstitüleri tarafından hazırlandığı görülmektedir. Elde edilen diğer önemli bir bulgu ise tezlerin en fazla turizm işletmeciliği (%15,6), Radyo, Televizyon ve Sinema (%8,4) ile Gastronomi ve Mutfak sanatları (%5,4) ana bilim dalları tarafından yazıldığı görülmektedir.

Güdü Demirbulat ve Tetik Dinç (2017), sürdürülebilir turizm konusunda yazılmış olan lisansüstü tezler üzerine bibliyometrik bir inceleme yapmışlardır. Bulgulara göre sürdürülebilir turizm konusunda en çok lisansüstü teze İstanbul Üniversitesi’nin katkı sağladığı görülmektedir. Ortaya çıkan bir diğer önemli bulgu ise lisansüstü tezlerin en fazla sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde yer alan turizm işletmeciliği ana bilim dalı tarafından ortaya konulmuş olmasıdır.

Gül ve Gül (2018), 2007-2017 yılları arasında kırsal kalkınma ve kırsal turizm konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yapmıştır. Bu kapsamda 70’i yüksek lisans, 18’i doktora olmak üzere toplam 88 tez değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre Ankara Üniversitesi en fazla tez üreten kurum olmuştur. Bu üniversiteyi Gazi, Selçuk ve Namık Kemal Üniversiteleri izlemektedir. Sonuçlar

hazırlanan tezlerin belirli üniversitelerde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Akkaşoğlu vd., (2019) çalışmalarında, tarım turizmi konulu 19 adet lisansüstü tezi incelemişlerdir. Araştırma bulgularından yola çıkarak bu tezlerin 2010 yılından sonra yazılmaya başlandığı ve ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde olduğu, doktora düzeyindeki tezlerin yetersiz söylenebilir. Çalışma bulguların yola çıkarak en fazla tezin sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlandığı ve bunların büyük çoğunluğunun turizm işletmeciliği ana bilim dalı tarafından ve "Doçent Doktor" ünvanlı öğretim üyelerinin danışmanlığında hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Aydın ve Aksöz (2019), tarafından destinasyon alanındaki gelişim sürecini incelemek için 2003-2018 yılları arasında destinasyon konusunda yazılmış olan 236 lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırmada destinasyon alanında hazırlanmış tezlerin büyük bir oranının yüksek lisans düzeyinde olduğu ve sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlandığı belirlenmiştir. Diğer önemli bulgular; bu konunun 15 farklı ana bilim dalı tarafından ele alındığı ancak en fazla tezin turizm işletmeciliği ana bilim dalı bünyesinde hazırlandığı görülmektedir. Lisansüstü tezlerde uygulanan yöntemlerde ise araştırmacıların çoğunun nicel araştırma yöntemini tercih etmesi diğer önemli bir bulgudur.

Canik ve Güneren Özdemir (2019), 1988-2017 yılları arasında sağlık turizmi konusunda yazılmış 139'u yüksek lisans, 29'u doktora olmak üzere 168 tezi incelenmiştir. Bulgulara göre en fazla katkı sağlayan enstitünün sosyal bilimler enstitüsü olduğu, en fazla katkı sağlayan ana bilim dallarının ise işletme ve turizm işletmeciliği ana bilim dalları olduğu ve termal turizmin en fazla ele alınan konu olduğu görülmektedir.

Köşker (2020) çalışmasında, 2001-2019 yılları arasında coğrafi işaret konusunda yazılmış 34'ü yüksek lisans, 9'u doktora olmak üzere 43 tezi incelemiştir. Bulgulara göre bu konudaki ilk lisansüstü tezin 2001 yılında hazırlandığı, son yıllarda bu konuya ilginin arttığı, en fazla çalışmanın ise 2019 yılında yapıldığına dikkat çekilmektedir. Diğer önemli bulgu bu konudaki tezlerin 28 üniversite tarafından 5 enstitü bünyesinde 18 ana bilim dalı çatısı altında hazırlandığı ve tez üretimine en fazla katkıda bulunan ana bilim dalının ise turizm işletmeciliği ana bilim dalı olmasıdır.

Özçoban (2020), 1998-2019 yılları arasında inanc turizmi kapsamında yazılmış 47 lisansüstü tezinin bibliyometrik analizini yapmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre yüksek lisans tezlerinin %96, doktora tezlerinin %4 oranında olduğu tespit edilmiştir. En fazla tez sosyal bilimler enstitüsü çatısı altında ve turizm işletmeciliği ana bilim dalı tarafından, Prof. Dr. ve Dr. Öğr. Üyesi danışmanlığında gerçekleştirilmiştir. Diğer yandan tezlerin 27 farklı üniversite çatısı altında hazırlandığı ortaya konulmuştur.

Yöntem

Bibliyometri; tez, makale, bildiri, kitap ve dergi gibi bilgi içeren kaynakların istatistiksel yöntemlerle incelenerek (Al ve Coştur, 2007), ilgili alanın ilerlemesini ortaya koyan bir uygulama alanıdır. Bibliyometri çalışmalar farklı özellikleri ve konularına göre inceleyerek, betimleme ve birbirlerinden ayırma olarak ifade edilebilir (Aksu, 2020). Bibliyometrik araştırmalar; bir alandaki kitap, makale, tez vb. yayınların istatistiksel olarak incelenerek o alanın gidişatı hakkında bilgi vermeyi amaçlayan bir araştırma

türüdür (Pritchard, 1969). Bibliyografik araştırmalar, sağlanan bilgi koleksiyonlarının bir derlemesi olduğundan bilgi evreninin bir kısmına ulaşmayı hedefleyen önemli birer araç olarak nitelendirilmektedir (Koç, 2004: 43-44). Bibliyometrik analizler için değişik parametre kullanılabilirle birlikte en çok tercih edilen ortak parametreler; konu, başlık, yayın yılı, yayın türü, yazılan dil, yazar ünvanı ve sayısı, kurumlar, coğrafi dağılım, referans ve alıntılardır (Lee, 2015).

Son yıllarda turizmle ilgili değişik konularda yapılan bibliyometrik araştırmalara rastlanabilmektedir. Festivallerin ivmesinin artması, gelişmesi ve araştırmacıların çoğalmasıyla birlikte turizm ve festival ilişkisini ele alan bibliyometrik araştırmalara da rastlanabilmektedir (Şahin ve Acun, 2015). Akgöl ve Ayazlar (2021) turizm ile festival ilişkisinin ele alındığı araştırmaların bibliyometrik haritalandırılmasının (1975-2020) yapıldığı çalışmalarında, turizm ve festival konularında yazılmış WOS data tabanında bulunan makaleleri VOSviewer programı yardımıyla incelenmişlerdir. Dülgeroğlu (2022) çalışmasında, festival turizmi konusunu ele almış ve 1997-2021 yılları arasında YÖK veri tabanında yayınlanan 40 adet lisansüstü tezi; türü, danışman ünvanı, yayımlandığı yıl, üniversitesi, sayfa sayısı ve tezin konusu gibi parametreler çerçevesinde bibliyometrik incelemesini yapmıştır. Diğer taraftan lisansüstü tezlerde sadece festival anahtar kelimesi kullanılarak yapılan bibliyometrik bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu araştırmada ise festival anahtar kelimesi kullanılarak festival konulu lisansüstü tezlerin tamamına ulaşılarak, ayrıntılı bir bibliyometrik analizin yapılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda ele alınan araştırmanın daha kapsamlı olduğu turizm alanı dışındaki ana bilim dallarına da kaynak oluşturabileceği öngörülmektedir. Araştırma amacı ve içeriği doğrultusunda cevaplanacak sorular şunlardır:

- Lisansüstü tezler türüne göre nasıl dağılmaktadır?
- Lisansüstü tezler danışman ünvanlarına göre nasıl dağılmaktadır?
- Lisansüstü tezler yazıldıkları yıllara nasıl dağılmaktadır?
- Lisansüstü tezlere hangi üniversiteler ne oranda katkı sağlamıştır?
- Lisansüstü tezlere hangi enstitüler ne oranda katkı sağlamıştır?
- Lisansüstü tezlere hangi ana bilim dalı ne oranda katkı sağlamıştır?
- Lisansüstü tezler konularına göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Lisansüstü tezlerde kullanılan anahtar kelimeler hangileridir?
- Lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinin dağılımı nasıldır?
- Lisansüstü tezler hangi dilde yazılmıştır?

Nitel olarak hazırlanan bu araştırmanın verileri Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanından faydalanılarak elde edilmiştir. Festival anahtar kelimesi kullanılarak gerçekleştirilen araştırmada 175 teze ulaşılabilmektedir. Bu tezlerden 5 tanesi yurt dışındaki üniversitelerin bünyesinde hazırlanmasına rağmen YÖKTEZ veri tabanında yer aldığından değerlendirmeye alınmıştır. Ancak 9 tezin verisi festival döneminde toplandığı halde festivallerle doğrudan ilgisi olmadığından değerlendirmeye alınmamıştır. 140'ı yüksek lisans, 26'sı doktora tezi olmak üzere 166 tez analiz edilerek yorumlanmıştır.

Bulgular

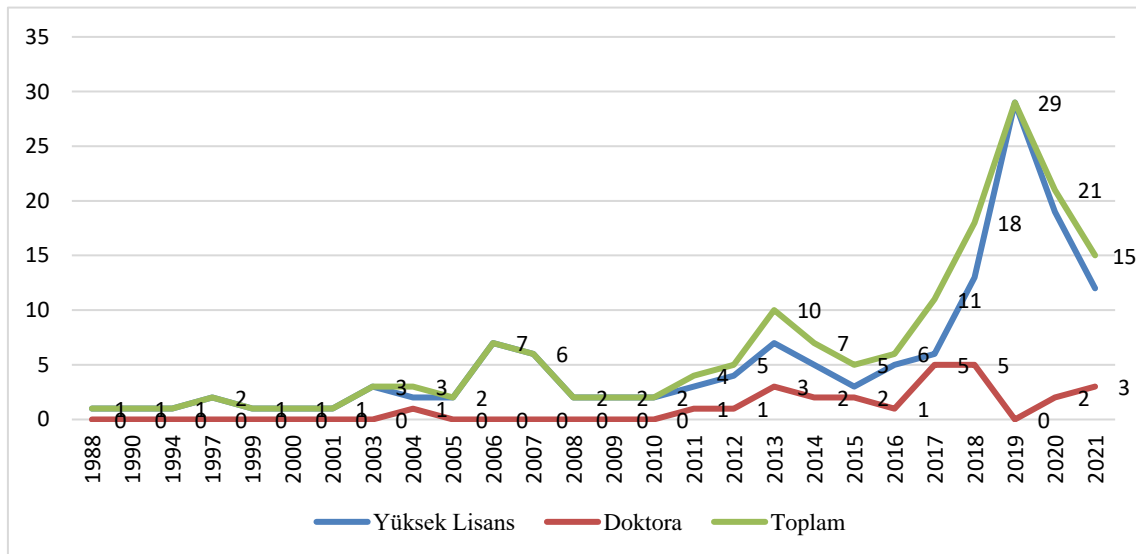
Lisansüstü tezlerin tür ve danışman ünvanlarına göre dağılımlarının yer aldığı Tablo 1'e göre bu konuda 140'ı (%84,3) yüksek lisans, 26'sı (%16,6) doktora düzeyinde olmak üzere toplam 166 tezin yazıldığı ve yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinin beş katından fazla olduğu anlaşılmaktadır. Danışman ünvanlarına bakımından en fazla tezin Prof. Dr. (%29,4) ünvanlı akademisyenlerin danışmanlığında yürütüldüğü görülmektedir. Daha sonra Yrd. Doç. Dr./Doktor Öğretim Üyesi (%28,8) Doç. Dr. (%25,2) ve Dr. (%0,6) ünvanlı akademisyenler danışmanlığındaki tezler sıralanmaktadır. Dr. ünvanlı danışmanlıkların oldukça az olması dikkat çekmektedir.

Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Türüne ve Danışman Ünvanlarına Göre Dağılımı

Tez Türü	f	%	Danışman							
			Prof. Dr.		Doç. Dr.		Yrd. Doç./Dr. Öğretim Üyesi		Dr.	
			f	%	f	%	f	%	f	%
Yüksek Lisans	140	84,3	49	29,4	42	25,2	48	28,8	1	0,6
Doktora	26	16,6	19	11,4	3	1,8	3	1,8	1	0,6
Toplam	166	100	68	41,8	45	27	51	30,6	2	1,2

Lisansüstü tezlerin yıllara ve türlerine göre dağılımları Şekil 1'de bulunmaktadır. Şekil 1'e bakıldığında ilk lisansüstü tezin 1988 yılında, ikincisinin 1990'da yazıldığı gözlenmektedir. 1994 yılına kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır. En fazla tez 2019 (%17,4) yılında yazılmıştır. Onu %12,6'lık oranla 2020 yılı takip etmektedir. Bulgular 1998'den 2018'e kadar geçen yıllarda inişli çıkışlı bir görüntü sergilemektedir. 2018 ve 2019 yıllarında tez sayısında gözle görülür önemli bir artış görülmekle birlikte 2020 ve 2021'de bu ivmede azalma gözlemlenmektedir. Bunda Covid-19 sürecinden dolayı etkinliklerin yapılamamasının da etkisinin olduğu düşünülebilir.

Şekil 1. Lisansüstü Tezlerin Yıllara ve Türüne Göre Dağılımı

Tablo 2'ye göre lisansüstü tezlerinin yazımı 61 üniversite çatısı altında gerçekleştirilmiştir. İstanbul Üniversitesi toplamda 10 teze (%6) ilk sırada, Marmara ve Hacettepe Üniversiteleri 8'er teze (%4,8) ikinci sırada, Mersin, Anadolu ve Ankara Üniversiteleri 7'şer teze (%4,2) üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Hazırlandığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Hazırlandığı Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	
	f	f	f	%
Akdeniz Üniversitesi	3	1	4	2,4
Gaziantep Üniversitesi	3	-	3	1,8
Başkent Üniversitesi	1	-	1	0,6
Yeditepe Üniversitesi	2	-	2	1,2
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	2	5	3
Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	-	2	1,2
Uşak Üniversitesi	2	-	2	1,2
İstanbul Arel Üniversitesi	4	-	4	2,4
Süleyman Demirel Üniversitesi	4	-	4	2,4
Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi	1	-	1	0,6
İstanbul Ayyansaray Üniversitesi	1	-	1	0,6
Mersin Üniversitesi	5	2	7	4,2
İskenderun Teknik Üniversitesi	1	-	1	0,6
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	4	-	4	2,4
Trakya Üniversitesi	3	1	4	2,4
Kastamonu Üniversitesi	3	-	3	1,8
Selçuk Üniversitesi	2	2	4	2,4
İstanbul Teknik Üniversitesi	5	-	5	3
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	-	1	0,6
Kocaeli Üniversitesi	1	-	1	0,6
Marmara Üniversitesi	7	1	8	4,8
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	-	1	0,6
Anadolu Üniversitesi	6	1	7	4,2
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	-	3	1,8
İstanbul Bilgi Üniversitesi	3	-	3	1,8
Kırklareli Üniversitesi	1	-	1	0,6
İnönü Üniversitesi	1	-	1	0,6
Boğaziçi Üniversitesi	4	1	5	3
Gazi Üniversitesi	3	1	4	2,4
Galatasaray Üniversitesi	1	-	1	0,6
Balıkesir Üniversitesi	2	-	2	1,2
Ordu Üniversitesi	1	-	1	0,6
İstanbul Üniversitesi	6	4	10	6
Hacettepe Üniversitesi	7	1	8	4,8
Çukurova Üniversitesi	6	-	6	3,6
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	1	-	1	0,6
Yaşar Üniversitesi	1	-	1	0,6
İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi	1	-	1	0,6
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	1	-	1	0,6
Karabük Üniversitesi	1	-	1	0,6

19 Mayıs Üniversitesi	1	-	1	0,6
Yurt Dışı	2	3	5	3
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	-	2	1,2
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	2	-	2	1,2
Yaşar Üniversitesi	1	-	1	0,6
Ankara Üniversitesi	5	2	7	4,2
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	3	-	3	1,8
Maltepe Üniversitesi	1	1	2	1,2
Yeditepe Üniversitesi	2	-	2	1,2
Erciyes Üniversitesi	1	-	1	0,6
Işık Üniversitesi	1	-	1	0,6
İzmir Ekonomi Üniversitesi	1	-	1	0,6
İstanbul Kültür Üniversitesi	2	-	2	1,2
Atatürk Üniversitesi	1	1	2	1,2
Uludağ Üniversitesi	2	-	2	1,2
Ege Üniversitesi	1	1	2	1,2
Sabancı Üniversitesi	1	-	1	0,6
Sakarya Üniversitesi	1	-	1	0,6
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	1	-	1	0,6
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	-	1	0,6
Cumhuriyet Üniversitesi	-	1	1	0,6
Toplam	140	6	166	100

Lisansüstü tezlerin hazırlandığı enstitülere göre dağılımları Tablo 3'te bulunmaktadır. Bu tabloya göre, tezlerin 7 farklı enstitü bünyesinde hazırlandığı anlaşılmaktadır. Tezlerin büyük bir oranının (%80,4) Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırlandığı anlaşılmaktadır. Lisansüstü Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde (%6), Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde (%5,4), Avrupa Birliği Enstitüsü bünyesinde (%3) oranında tez üretilmiştir. Daha sonra düşük oranlarla diğer enstitüler sıralanmaktadır. Elde edilen bu sonuç, sosyal bilimlerin festival konusuna daha ilgi duyduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Sosyal Bilimler	113	80,2	21	80,8	134	80,4
Eğitim Bilimleri	4	2,84	-	-	4	2,4
Fen Bilimleri	9	6,39	-	-	9	5,4
Lisansüstü Eğitim Bilimleri	10	7,1	-	-	10	6
Avrupa Birliği	2	1,42	3	11,5	5	3
Sağlık Bilimleri	1	0,71	2	7,7	3	1,8
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	1	0,71	-	-	1	0,6
Toplam	140	100	26	100	166	100

Tablo 4'te lisansüstü tezlerin üretildiği ana bilim dalları yer almaktadır. Tabloda tezlerin 63 farklı ana bilim dalı bünyesinde yazıldığı tespit edilmiştir. Tezlerin 63 farklı ana bilim dalı bünyesinde hazırlanması, festival konusunun birçok ana bilim dallarının ilgi alanına girdiği şeklinde yorumlanabilir. Tabloya göre tezlerin en fazla turizm

işletmeciliği (%15,6), radyo, televizyon ve sinema (%8,4) ile gastronomi ve mutfak sanatları (%5,4) ana bilim dalları tarafından yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımı

Ana Bilim Dalı	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	
	f	f	f	%
Turizm Yönetimi	1	-	1	0,6
Sanat Yönetimi	2	-	2	1,2
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	9	-	9	5,4
Güzel Sanatlar Eğitimi	3	-	3	1,8
İletişim Bilimleri	4	-	4	2,4
Grafik Tasarımı Ana Sanat Dalı	4	-	4	2,4
Turizm İşletmeciliği	22	4	26	15,6
İletişim ve Toplumsal Dönüşüm	1	-	1	0,6
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	1	1	2	1,2
Müzikoloji ve Müzik Teorisi	2	-	2	1,2
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	2	1	3	1,8
Arkeoloji	3	-	3	1,8
Radyo, Televizyon ve Sinema	9	5	14	8,4
Müzik Ana Sanat	3	-	3	1,8
Kültürel Çalışmalar	1	-	1	0,6
Endüstriyel Tasarım	1	-	1	0,6
Çeviri Bilimi	1	-	1	0,6
Stratejik İletişim Yönetimi	1	-	1	0,6
Türk Tarihi	1	-	1	0,6
İşletme	4	1	5	3
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	1	-	1	0,6
Türk Halk Bilimi	3	1	4	2,4
Kentsel Tasarım	2	-	2	1,2
Rekreasyon	1	-	1	0,6
Türk Dili ve Edebiyatı	7	3	10	6
Tarih	7	1	8	4,8
Coğrafya	1	-	1	0,6
Kültür Yönetimi	2	-	2	1,2
Uluslararası Ticaret ve Pazarlama	1	-	1	0,6
Yabancı Diller Eğitimi	1	-	1	0,6
İlköğretim	2	-	2	1,2
Mimarlık	1	-	1	0,6
Eski Çağ Dilleri ve Kültürleri	2	-	2	1,2
Şehir ve Bölge Planlama	1	-	1	0,6
Medya Kültürel Çalışma	1	-	1	0,6
Çevre Mühendisliği	1	-	1	0,6
Türk Müziği Ana Sanat Dalı	1	-	1	0,6
Kore Dili Edebiyatı	1	-	1	0,6
Sanat Kuramı ve Eleştiri	1	-	1	0,6
Avrasya Çalışmaları	1	-	1	0,6
İletişim Tasarımı	1	-	1	0,6
Beden Eğitimi ve Spor	1	1	2	1,2

Felsefe Din Bilimleri	3	-	3	1,8
Biyoteknoloji	1	-	1	0,6
Sosyoloji Bölümü	2	-	2	1,2
Eleştiri ve Kültür Araştırmaları	1	-	1	0,6
Görsel İletişim Tasarımı	1	-	1	0,6
Yeni Çağ Tarihi	1	-	1	0,6
Sanat Tarihi	2	1	3	1,8
Spor Yöneticiliği	1	-	1	0,6
Antropoloji	3	-	3	1,8
Dinler Tarihi	1	-	1	0,6
Halk Bilim	1	1	2	1,2
İslam Tarihi ve Sanatları	1	-	1	0,6
Türk Halk Oyunları	1	-	1	0,6
Eğitim Bilimleri	1	-	1	0,6
Uygulamalı Sanatlar	1	-	1	0,6
Sahne ve Görüntü Sanatları	1	-	1	0,6
Müzik Eğitim	1	-	1	0,6
Yurt Dışı	2	3	5	3
Temel İletişim Bilimleri	-	1	1	0,6
Spor Bilimleri	-	1	1	0,6
Basın ve Yayın	-	1	1	0,6
Toplam	140	26	166	100

Lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımının yer aldığı Tablo 5'e göre festival ana teması altında 36 farklı konuda tezin yazıldığı görülmektedir. En çok çalışılan konular; turizm (%16,2), Türk halk bilimi/folklor (%6,6), müzik, sahne ve görüntü sanatları (%6,6), güzel sanatlar (%4,8) ve halkla ilişkiler (%4,8) olmuştur. Bu çalışmaları farklı konularda yapılan diğer çalışmalar izlemektedir.

Tablo 5. Lisansüstü Tezlerde Çalışılan Konular

Konu	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	
	f	f	f	%
Turizm	23	4	27	16,2
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	10	-	10	6
Sanat Tarihi ve Güzel Sanatlar	3	-	3	1,8
Güzel Sanatlar	7	1	8	4,8
İletişim Bilimleri	4	1	5	3
Halkla İlişkiler	7	1	8	4,8
Müzik	11	-	11	6,6
Arkeoloji	4	-	4	2,4
Sahne ve Görüntü Sanatları	9	2	11	6,6
Tercümanlık	1	-	1	0,6
Türk Halk Bilimi (Folklor)	8	3	11	6,6
Sosyoloji	6	1	7	4,2
Radyo Televizyon	3	3	6	3,6
Beslenme ve Diyetetik	2	-	2	1,2
Mimarlık	3	-	3	1,8
Spor	3	2	5	3
Türk Dili Edebiyatı	2	-	2	1,2

Coğrafya	1	1	2	1,2
Endüstri Ürünleri Tasarımı	1	-	1	0,6
İşletme	1	1	2	1,2
Eğitim ve Öğretim	5	-	5	3
Tarih	5	1	6	3,6
Eski Çağ Dilleri ve Kültürleri	3	-	3	1,8
Şehircilik ve Bölge Planlama	1	-	1	0,6
Yurt Dışı	1	3	4	2,4
Gazetecilik	1	-	1	0,6
Çevre Mühendisliği	1	-	1	0,6
Doğu Dilleri ve Edebiyatı	1	-	1	0,6
Sanat Tarihi	1	-	1	0,6
İşletme	1	1	2	1,2
Din	4	-	4	2,4
Biyoteknoloji	1	-	1	0,6
Siyasal Bilimler	1	-	1	0,6
Reklamcılık	1	-	1	0,6
Felsefe	1	-	1	0,6
Antropoloji	3	1	4	2,4
Toplam	140	26	166	100

Şekil 2’de lisansüstü tezlerde kullanılan anahtar kelimelerin dağılımı kelime bulutu üzerinde gösterilmiştir. Buna göre en sık kullanılan 4 anahtar kelime sırasıyla festival, şenlik, etkinlik ve gastronomi olduğu görülmektedir. Bununla beraber tezlerin konusu, kapsamı ve ele alınan parametreleri göre oldukça farklı anahtar kelimeler tercih edilmiştir. Bu anahtar kelimelerin kullanım sıklıkları şu şekildedir; festival 52, şenlik 12, etkinlik 17, gastronomi 10, turizm 6, tören 4, bayram 2 olarak gözlenmektedir.

Şekil 2. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Anahtar Kelimeler

Lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinin yer aldığı Tablo 6’ya göre; tezlerde hem nitel hem nicel hem de karma araştırma yöntemlerinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Üretilen 166 tezdən 49’u nitel, 55’i nicel, 62’si de karma yöntemi kullanmıştır. Bu bulguya dayanarak festival konusunun nitel, nicel ve karma yöntemle

çalışılabilecek bir konu olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 6. Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Yöntem	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Nicel	40	28,4	15	57,6	55	33
Nitel	46	32,66	3	11,52	49	29,4
Karma	54	8,34	8	30,72	62	37,2
Toplam	140	100	26	100	166	100

Tablo 7’de lisansüstü tezlerin yazıldığı dile göre dağılımları incelenmiştir. Tablo incelendiğinde 166 tezdten 140’ının (%84,35) Türkçe, 26’sının (%15,65) ise İngilizce yazıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin %84,30’u Türkçe, %15,70’i İngilizce, doktora tezlerinin %84,35’i Türkçe, %15,60’ı İngilizce olarak yazıldığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak lisansüstü tezlerin ağırlıklı olarak Türkçe yazıldığı, bir kısmının da İngilizce olarak yazıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 7. Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Dillerine Göre Ayrımı

Dil	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Türkçe	118	84,30	22	84,60	140	84,35
Yabancı Dil	22	15,70	4	15,40	26	15,65
Toplam	140	100	26	100	166	100

Sonuç ve Tartışma

Bibliyometrik araştırmalar, belli bir konuda yapılan çalışmaların incelenmesi ve eğilimlerin bilimsel bir bakış açısıyla geliştiğinin anlaşılabilmesi adına yapılan çalışmalardır. Bu çalışmanın amacı festival kavramına yönelik yapılan araştırmaların bibliyometrik incelemesini yapmaktır. Çalışmada festival konulu 140’ı yüksek lisans, 26’sı doktora tezi olmak üzere toplam 166 lisansüstü tez değerlendirilmiştir. Bu tezler; türü, danışmanın unvanı, yayınlandığı yıl, hazırlandığı üniversite, enstitüsü, ana bilim dalı, konusu, kullanılan anahtar kelimeler, araştırma yöntemi ve yazıldığı dil parametreleri doğrultusunda incelenerek analiz edilmiştir.

Çalışmadan elde edilen bulgular 2001-2021 yılları arasında 140’ı yüksek lisans (%84,3), 26’sı (%16,6) doktora düzeyinde olmak üzere toplam 166 tezin hazırlandığını ortaya koymaktadır. Yüksek lisans tezlerinin sayısı olarak çok önde olduğu, doktora tezlerinin istenen düzeyde olmadığı dikkat çekmektedir. Cevizkaya vd., (2014), Sünnetçioğlu vd., (2017), Gökaya vd., (2017), Akkaşoğlu vd., (2019), Aydın ve Aksöz (2019) ve Özçoban (2020) tarafından yapılan bibliyometrik çalışmalarda da yüksek lisans düzeyinde tezlerin daha fazla çalışıldığı görülmektedir.

Danışman unvanlarına bakıldığında en fazla tezin Prof. Dr. (%29,4) ünvanlı akademisyenlerin danışmanlığında yönetildiği görülmekte, bunu sırasıyla Yrd. Doç. Dr./Doktor Öğretim Üyesi (%28,8) Doç. Dr. (%25,2) ve Dr. (%0,6) ünvanlı akademisyenler takip etmektedir. Köşker (2020) ve Özçoban (2020) tarafından yapılan çalışmalarda da Prof. Dr. ünvanlı akademisyenlerin danışmanlıklarının daha fazla olduğu görülmektedir.

Bulgular festival konusundaki ilk lisansüstü tezin 1988'de yazıldığını ortaya koymaktadır. 1990 ile 1994 yılları arasında çalışma yapılmamıştır. En fazla tez 2019 (%17,4) yılında yazılmıştır. Onu %12,6'lık oranla 2020 yılı takip etmektedir. Sonuçlara bakıldığında tezler 1998'den 2018'e kadar geçen yıllarda inişli çıkışlı bir görüntü sergilemiştir. 2018 (%10,8) ve 2019 (%17,4) yıllarında önemli bir yükseliş görülmüş ancak 2020 (%12,6) ve 2021 (%9)'de bu ivmede azalma görülmektedir. Bu yıllardaki azalış Covid-19 sürecinde şenlik ve festivallerin düzenlenememesinden kaynaklı veri toplama zorluğuna bağlanabilir. Diğer taraftan Türkiye turizminin gelişmesi, destinasyon tanıtımı, tarımsal ve sanayi ürünlerinin tanıtımı gibi amaçlarla dünyada en çok festival düzenleyen 74 ülke arasında yer almasına rağmen turizm ve festival konularını içeren yayınların toplam yayınlar içindeki oranı %2 civarındadır. Türkiye'de bir yıl zarfında değişik ambiyanslar içeren binden fazla festival düzenlendiği (Giritlioğlu, Olcay ve Özekici, 2015) göz önüne alındığında bu oranın yetersiz olduğu söylenebilir. Düzenlenen festivallerin çeşitliliği ve sayısına bakıldığında bu konunun ülke imajını geliştirecek, kültürünü yansıtacak uluslararası çalışmalar için önemli bir alan olduğu düşünülmektedir.

Araştırma; lisansüstü tezlerin 61 üniversite bünyesinde hazırlandığını, İstanbul Üniversitesi'nin toplamda 10 teze (%6) ilk sırada, Marmara ve Hacettepe Üniversitelerinin 8'er teze (%4,8) ikinci sırada yer aldığını ortaya koymaktadır. Diğer taraftan tezlerin 7 enstitü, 63 ana bilim çatısı altında hazırlandığı görülmektedir. En çok tez, sosyal bilimler enstitüsü (%80,4) bünyesinde ve turizm işletmeciliği ana bilim dalı (%15,6) çatısı altında yazılmıştır. Güdü Demirebulat ve Tetik Dinç (2017), Aydın ve Aksöz (2019), Canik ve Güneren Özdemir (2019), Köşker (2020) ve Özçoban (2020) tarafından yapılan çalışmalarda da en fazla tezin sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde yer alan turizm işletmeciliği ana bilim dalından üretildiği görülmektedir.

Bulgular tezlerde 36 farklı konuda çalışma yapıldığını ortaya koymaktadır. En fazla çalışılan konular; turizm (%16,2), Türk halk bilimi (folklor), müzik, sahne ve görüntü sanatları (%6,6), güzel sanatlar ve halkla ilişkiler (%4,8) olmuştur. En çok kullanılan dört anahtar kelimenin sırasıyla festival, şenlik, etkinlik ve gastronomi olduğu saptanmıştır. Bununla beraber tezlerin konusuna ve değişkenlerine bağlı olarak farklı anahtar kelimelerin olduğu gözlemlenmiştir. İncelenen tezlerde ele alınan konu ve içeriğe göre nitel, nicel ve karma araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, 166 tezenin 49'unda nitel, 55'inde nicel, 62'sinde ise karma yöntem kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen 166 tezenin 140'ünün (%84,35) Türkçe, 26'sının (%15,65) ise İngilizce yazıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin %84,30'u Türkçe, %15,70'i İngilizce, doktora tezlerinin %84,35'i Türkçe, %15,60'ı İngilizce olarak yazıldığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak lisansüstü tezlerin ağırlıklı olarak Türkçe olarak yazıldığı az bir kısmının da İngilizce olarak yazıldığı söylenebilir. Gökçaya vd., (2017) çalışmalarında da lisansüstü tezlerin %95,5'inin Türkçe, %4,5'inin İngilizce yazıldığı görülmektedir.

Ulusal literatür incelendiğinde festival konusunu ele alan iki tane bibliyometrik analiz çalışmasının olduğu tespit edilmiştir. Ulaşılan çalışmalardan birinde WOS data tabanında bulunan makaleler incelenmiş, diğerinde ise festival turizmi anahtar kelimesi ile arama yaparak ulaşılan YÖK veri tabanındaki tezler incelenmiştir. Bu çalışmada ise festival anahtar kelimesi kullanılarak YÖK veri tabanındaki tüm tezlere ulaşılarak daha

kapsamlı ve güncel bir bibliyometrik analiz yapılmıştır. Ele alınan çalışmanın bu yönüyle diğer çalışmalardan kapsamlı ve farklı olduğu, literatüre katkıda bulunabileceği ve gelecekte yapılacak çalışmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir. Ancak festival konusu güncel ve sosyal bir konu olduğundan daha ayrıntılı incelemeleri gerektirmektedir. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası yayınları bir arada ele alan bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte lisansüstü tezleri, makaleleri ve bildirimleri bir arada inceleyen bir çalışmaya da rastlanamamıştır. Ulusal veya uluslararası ölçekte tez, makale ve bildirimlerin bir bütün hâlinde veya parça parça incelenmesi ve karşılaştırmaların yapılması literatüre katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- AKGÖL, Y. ve AYAZLAR, G. (2021). Turizm ve Festival İlişkisine Yönelik Araştırmaların Bibliyometrik Haritalandırılması (1975-2020), *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 1369-1387. DOI:10.26677/TR1010.2021.771.
- AKKAŞOĞLU, S., AKYOL, C., ULAMA, Ş. ve ZENGİN, B. (2019). Tarım Turizmine Yönelik Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(2), 1193-1218. DOI: 10.21325/jotags.2019.416.
- AKOĞLAN KOZAK, M. ve BAHÇE, O. (2012). *Özel İlgi Turizmi*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- AKSU, S. (2020). Bağdaşıklık Üzerine Bibliyografya Denemesi, *Uluslararası Beşerî Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 6(13), 412-445.
- AL, U. ve COŞTUR, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisinin Bibliyometrik Profili, *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 142-163.
- ALİMANOĞLU, Ç. ve ÇOLAKOĞLU, Ü. (2021). Türkiye'deki Turizm Rehberliği Konulu Lisansüstü Tez Çalışmalarının Bibliyometrik Profili (1998-2018), *Journal of Travel and Tourism Research*, 18(2021), 51-67.
- AYDIN, B. ve AKSÖZ, O. E. (2019). Destinasyon Alanında Yayınlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(1), 615-636. DOI: 10.21325/jotags.2019.381.
- BİŞKİN, F. ve PEKTAŞ, Ç. (2021). Turizm Pazarlaması Alanında Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 20(4), 2075-2095.
- BOWDING, G. A. J., ALLEN, J., O'TOOLE, W., HARRIS, R. ve McDONNELL, I. (2006). *Events Management*, Great Britain: Elsevier.
- CANİK, S. ve GÜNEREN Özdemir, E. (2019). Sağlık Turizmini Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Değerlendirmesi (1988-2017), *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30(2 Özel Sayı), 125-134.
- CEVİZKAYA, G., İLSAY, S. ve AVCIKURT, C. (2014). Turizm Yazınında Engellilerle İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Profili, *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 2(1), 101-108.
- CHACKO, H. ve SCHAFFER, J. (1993). The Evolution of Festival: Creole Christmas in New Orleans, *Tourism Management*, 14(6), 471-479.
- CUNİLL, O. M., SALVA, A. S., GONZALEZ, L. O. ve FORTEZA, C. M. (2019). Thirty-Fifth Anniversary of the International Journal of Hospitality Management: A Bibliometric Overview, *International Journal of Hospitality Management*, 7(1), 89-101.
- DİODATO, V. P. (1994). *Dictionary of Bibliometrics*, USA: The Hawthorne Press.
- DÜLGAROĞLU, O. (2022). Festival Turizmi Konusu Üzerine Tamamlanan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Daha İyi Bir Dünya İçin Turizm*, 2, 1-10.
- EVREN, S. ve KOZAK, N. (2012). Türkiye'de 2000-2010 Yılları Arasında Yayımlanan Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Kitabı içinde (s. 250-266).
- FREDLINE, L., JAGO, L. and DEERY, M. (2003). The Development of A Generic Scale to Measure the Social Impacts of Events, *Event Management*, 8(1), 23-37.
- GİRİTLİOĞLU, İ., OLCA, A. ve ÖZEKİCİ, Y. K. (2015). Bir Turizm Çeşitliliği Olarak Festival Etkinliklerinin Sınıflandırılması: Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme, *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD)*, 5(13), 306-323.
- GOLDBLATT, J. J. (1997). *Special Events: Best Practice in Modern Event Management*, New York: Van Nostrand Reinhold.

- GÖKKAYA, S., Acar, A. ve Yıldırım, M. (2017). Ekoturizm Konusunun Lisansüstü Tezlerdeki Bibliyometrik Profili. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 122- 130.
- GÜÇLÜ Nergiz, H. (2014). Türkiye’de Lisansüstü Turizm Tezlerinin Bibliyometrik Profili (1990-2013), VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, 04-05 Nisan 2014, Kuşadası, Aydın.
- GÜDÜ DEMİRBULAT, Ö. ve TETİK DİNÇ, N. (2017). Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 20-30. DOI: 10.24010/soid.334320.
- GÜL, M. ve GÜL, K. (2018). Kırsal Kalkınma ve Kırsal Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili, *IJSES International Journal of Social and Economic Sciences*, 8(2), 56-62.
- KOÇ, M. (2004). Uludağ Üniversitesi’nde Din Psikolojisi ile İlgili Yapılan Tezler (1980-2002) Üzerine Bir Araştırma, *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9, 43-66.
- KOZAK, M. (1996). Stratejik Yönetim İçin Müşteri Tatmininin Ölçülmesi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1-2), 52-54.
- KOZAK, N. (2001). Türkiye’de Turizm Pazarlaması Literatürünün Gelişim Süreci: 1972-1998 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bibliyografik Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12, 26-33.
- KÖMÜRÇÜ, G. B. (2013). *Etkinlik Turizmi Çeşidi Olarak Festivaller: Bozcaada Yerel Tatlar Festivali Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- KÖŞKER, H. (2020). Coğrafi İşaret Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10(4), 775-787.
- KÜÇÜK, M. (2012). *Turizmin Yerel Kalkınmaya Etkisi: Ankara Kızılcahamam Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Ankara.
- LEE, S. H. (2015). A Bibliometric Analysis of the Field of Records Management: A Case Study of Records Management Journal, 1989-2013. Doctoral Dissertation, Canada: University of Toronto.
- LİTVİN, S. ve FETTER, E. (2006). Can a Festival be too Successful? A Review of Spoleto, USA, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 18(1), 41-49.
- McKERCHER, B. (2007). A Study of Prolific Authors in 25 Tourism and Hospitality Journals, *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 19(2), 23-30.
- OKUBO, Y. (1997). Bibliometric Indicators and Analysis of Research Dystems: Methods and Examples, Paris: STI Working Papers, OECD.
- ÖZÇOBAN, E. (2020). İnanç Turizmi Alanında Yayımlanan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Bibliyometrik Analizi (1998-2019), *Turkish Studies-Social Sciences*, 15(3), 1363-1375.
- PRITCHARD, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics? *Journal of Documentation*, 25, 348-349.
- SERT, N. A. (2017). Festivallerin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri: Beypazarı Örneği, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 38, 187-199.
- SÜNNETÇİOĞLU, A., Yalçınkaya, P., Olcay, M., ve Mercan, Ş. O. (2017). Turizm Alanında Yazılmış Olan Gastronomiye İlişkin Tezlerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(2), 345-354.
- ŞAHİN, Ş. ve ACUN, A. (2015). Turist Rehberliği Alanının Bibliyometrik Profili (Makaleler ve Lisansüstü Tezler), 16. Ulusal Turizm Kongresi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

TAYFUN, A., Küçükergin, F. N., Aysen, E., Ayşe, E. ve Özkesici, Y. K. (2016). Turizm Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz, *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1(1), 50-69.

TEKİN, Ö. A. (2016). Türkiye'deki Lisansüstü Turizm Tezlerinde Odaklanılan Konular: 1984-2015, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 8(2), 175-187.

TUNA, M. ve AKNAR, A. (2018). Turizmde Güncel Konu ve Eğilimler II. Aydın, Ş. ve Boz, M. (Ed.) içinde Etkinlik Turizmi (s. 265-282), Ankara: Detay Yayıncılık.

TURAN, A. (2014). Turizm Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Bibliyometrik Özellikleri (1984-2013), VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Kuşadası, Aydın, 3-15.

YEMENOĞLU, E., DALGIN, T., ve ÇEKEN, H. (2013). Geleneksel Festivallerin Kırsal Turizm Üzerindeki Etkiler: Denizli-Honaz Kiraz Festivali Örneği, *International Journal of Social and Economic Sciences*, 3(1), 16-21.